

نورک یوری

15 Tepreninon 13280
(26) 3: 30: 20
اوزکیش کونده بر جبقار
نورک کلاک فاندیت جالشیر

بر ملت اولسون ، هیچ بر جمعیت طوغریلق اولمايچہ تشکل ایدہ من . بر جمعیتده طوغریلق اولمازسه نہ کی طالعیسزلکله دوچار اولاجقلىنى ، نظام وانتظاملىنىك نہ صورتله بوزولاجقى تفکر ایدگز ...

مترجمى : م . م . ا .

تورکلىر بر روح ملی آریورلر

V

پانتور کیزم (تورک اتحادی) پک مشروع اولان بر حسك افراطیدر . اعظمی بر پروغرامی احتوا ایدر . غیرتلك وسعیلرک معین بر مقصده توجیهنه مساعددر ، و بوندن دولایى پک فائده لیدر .

جمعیتلى (یكى حیات) تسمیه ایدیلن سلائیك متفکرلى طرفدن ویریلن حقیقی حدودی ، کوزل بر دیریلکله موهبه لشمسدر . ذاتاً سلائیك فاصل ایکی دفعه مدنی و وطنی حریت و آزادی اشارتی ویرمش ایسه ، اجتماعی کوره نکلره ، ادبی روشلره قارشیده هجوم ایتسی طبیعی ایدی .

باطل فکرلرک تشکیل ایتدکلى اسکی استحکامه قارشى اولان هجومی ؛ شناسی و کمالک باشلادقارى ایش ایله تصفییه جیلرک عقیم سعیلری ایچندن یالکیز لسانی آنکلاردن قورتارمق اندیشه نى دقتده طوتان ادبی (کنج قلملر) مجموعه سی سوق و اداره ایتدی . لیکن بوسلانیکه کی مجموعه نك ایشنده او ایکی قلم استادینك تشبثلرندن ده زیادہ اصول و یابانجی دیلدن آلان کلملر حقنده نجیب عاصم و محمد آمیندن ده زیادہ نفرتسزک وارددر . (یكى حیات) منسوبلری اصلاً خیالچی utopuiste دکلدلرلر ؛ امکانی اولمایان ایشلرده بولونمغه چالیشیورلر . یالکیز یكى تعبیرلر قوللانمق اصولنى ولزومسز کلملر آلانسانى رد ایدیورلر .

چوقدن بری قوللایوبده ترکی قابل اولمایان کلهلر ، قوللائق حقی حائرلر .
 لکن جاهل کورونمک ایسته مین عثمانلیلری ، دنیانک هیچ ده بریرینه بکزمه مین
 اوج لسانی تمامیه اوکره نمک کی کولونچ بر بپورینه قویدینی جهته عرب
 و عجمک ، بوتون لغتلیری هیچ دورمقیزین لسانه دوکدکلری بندلری قاباق
 لازمدر . هر لغتک قطعی و معین وظیفه سی و ممکن اولدینی قدر بر فکری
 افاده ایچون یالکیز بر کله سی بولونه جق قناعتلی بر لسانله اکتفا ایتک اقتضا
 ایدر . ذاتاً عربجه و عجمجه کلهلر ، تورکشمه لی ، منسوب اولدقلری لسانلرک
 قاعده لرینه کوره اشتقاق ، تصریف و اعصاب ترک ایدلمه لیدر . بوکلهلر ، تورک
 قانوننه تابع اولمالیدر . بوسورتله تورک صرفی ، اوکوزل ساده لکنی محافظه
 ایدمک ، و بوکون اسرارلی و واهی عملیه لرینی حقیقه الله ایدمه مین شا کردلر
 ایچون بر اشکنجه آلتی اولمایه جقدر . تورک ادبیاتی ، چین الفبایه بکزمه مکدن
 قورتولاجقدر . ایسته یکی لسانک پروغرامی ، مبذول بر صورتده توزیع ایدیلن
 ایدیلن بر بیاننامه ده کوسترلدیکی و بوتون جریده لر طرفندن درج ایدلدیکی کی ،
 آتیده عرض اولنور :

۱ — عربجه و عجمجه نک ترکیب قاعده لرینی ترک ایتک .

۲ — مذکور لسانلرک اداتلرینی قالدیرمق .

۳ — ممکن اولدینی قدر صوتی بر املا قوللائق .

۴ — موجود ایسه ترجیحاً تورک لغتلیینه مراجعت ایتک .

۵ — استانبولده قونوشولان لسانی اساس اتخاذا ایلهمک . [*]

[*] کنج قلملر طرفندن نصر ایدیلن اوئر پاراق مجموعه لردن برنجیسی تشکیل
 ایدن « ملی ژئمناستیق » کتابنک نهایتده ، بو پروغرام شویله خلاصه ایدلدر : (۱)
 عربجه ، عجمجه ترکیب و جمع قاعده لری اصلاً قوللائیلمایه جق . اصطلاحلرله مفرد
 مقامنده قوللائیلان جملر مستثنا . صدر اعظم ، اخلاق ، کائنات کی ... (۲) عربجه ،
 عجمجه اداتلر قوللائیلمایه جق ، اما ، شاید ، یعنی ، لکن کی تمامیه تورکجه کشمش و تکلم
 لساننه کچمیش اولانلر مستثنا ... (۳) عربجه ، عجمجه کلهلر شمیدیلک اسکی املالری
 محافظه اولنهرق قوللائیلمایه جق ، قونوشورکن سویله مدیکیز لفظلری ممکن اولدینی قدر

بو واسطه لرله عربجه و عجمجه نك يولسز هجومی طورور . تورکجه ده عربجه سويله مکدن واز کچیلر . خلاصه بو ، (یکی حیات) کنج محررلری طرفندن تشبث ایدیلن ، بویوک عصرک باشلانغچنده مالرب Malherbe طرفندن ایضا اولونانه مشابه، معقول و لازم برایشدر . یاقینده اخلاقی اداره ایدمه جکری کبی شیمدی لسانی اداره ایتمکده درلر ؛ یک زیاده حس ایدلمکده اولان برانتظام و انضباط احتیاجی تطمین ایدیورلر .

کنج قلملر ، شعرده ده زیاده شسجیع داورانورلر . کهنه قالبلری قیریور ، و ملایم ، جانی برشعر وجوده کتیرمهک جالیشیورلر . کنج برشدتله ، بوتون فضولی شهرتله صولت ایدیور ، بالونلری شیشیریور و بویوک طاووللری باطلاتیورلر . مجموعه نك باش محرری اولان علی جانب ، اسکی مکتبک بوتون محررینه قارشى شدتلی بر هجومده بولونیور . حیاتده اولان شاعرلرک عبدالحق حامد دن سوکراک بویوکی توفیق فکرتی بیله اسیرکه میور . اسکی چیغیرک بوتون طرفدارلرینه طوبدن (دونکیلر) دیرکن ، یکی حیات کنج لرینه (بوکونکیلر) دییورلر .

یکی لسانک مشوقلری آراسنده ، یوقاریده اسملری کچن عمرسیف الدین و علی جانب دن آری اولارق ، مقتدر محرر و قونفهرانسجی کاظم نامی یی ذکر ایتمک لازمدر . برنوع موسوی - مسلمان مذهبک سالک لری اولان دونمه لرله یهودیلر ، یکی لسانک تمللرینی آتمق خصوصنده تورکلرله برابر فعالیتله جالیشیورلر .

(بوکونکیلر) مخالفسز قالمادیلر ، تورکلرک اک مهم واک اسکی رساله لری اولان (ثروت فنون) کوپرلی زاده محمد فؤادک قلمیله ، یکی حیاتک یاشامایه جغقی بیلدیریور . یکی تأسس ایدن رباب رساله سی ، یکی لسانجیلری استهزا و مسخره لقله بوغمق ایستیور . یکی تورکیه نك اک محیط العالموم قفاسی اولان فیلسوف رضا توفیق دخی ، یکی حیاتجیلرک علیهنده در .

تورک اولنه جق . تورکجه ده یالکز ملی و بسیط حرف حاکم طانیلاجق ... (۴ -) تکلم لسانی ، برجوق تورکلر طرفندن آکلاشیلان ولطیف طانی « استانبول تورکجه سی » نظم و نثرده بداعته مثال و مقیاس عد اولنه جقدر .

شیمدیکی حالده دعوی قازانلشدر . یکی لسانده بر جوق اثرلر نشر اولونمشدر . سلائیك ولایتك صوك دارالمعلمین قونفرهسی ، (بكونکیلر) ك صرف پروگرامنی قبول ایتمشدر که ایچارنده (یکی فلسفه) ، اتحاد وترقی جمعیتك فکرلرینی نشر اولان (روم ایلی) غزنهسی ، مناسترده چیقان (یکی فکرلر) ، ازمیرده کی (کویلو) ، ادرنده کی (یکی ادرنه) بولونان موقوت ویومی رسالهلر بولسانده انتشار ایدیور . [*]

پایتختك اك مهم ، اتحاد وترقی فرقهسنك رسمی غزنهسی (حق) هفتلق بر رساله نشرینه باشلامشدر که بونده لسانی وادی یکی مسلك زیاده بر متانت و اصول ایله تعمیم ایدلمکده در .

۸

لکن لسان اصلاحی ، (یکی حیات) پروگرامك اوراق بر قسمتی عرض ایدر . بوحرکتك حقیقی مدیری آفره دفویهك ، کوستاولوبونك ، دورکه یك فکرلریله ملهم اولان فیلسوف ضیا بك بویوك امیدلر وکنیش فکرلر بولیور . اونك *idées forces* فکرلر قوتلره ، اسرارلی شعورسزلق *l'inconscient mystérieux* اوزرینه تأثیر اجرا ایدن مهم نفوذك اقتدارینه وملتلك مشترك وجدانك *La Conscience collective* ظایت زیاده اولان تأثیرینه اطمنانی وار . تورک قومنه بر روح ویرمك امکاتی کوسترمك ایچون ، ترجیح ایتدیکی محررلره استناد ایدر . بونك ایچون بر جوق نشریات ایله ، مکتبلرله ، قونفره رانسلرله ، قلوبلرده صیق صیق وقوعبولاجق اجتماعلرله اك درین اجتماعی طبقه لره وراجق ، سنجیهلری ایشلهیهك وینلری یوغوره جق وجه ایله خصوصی بر (عمومی روح *Esprit public*) نشری ایجاب ایده جکدر . اکر ثبات ایله ، احتیاطك تعدیل ایده جکی بردوام ایله ، هیچ برشین ایجتمه مك

[*] محررک بوراده یکی حیات و یکی لسان پروگرامنی صروج اولارق ذکر ایتدیکی رساله و غزنه لر آراسنده « یکی فکرلر » ، مقتدر محرر و بهادوغلر مزدن ادهم نژاد بکك همیله انتشار ایدیوردی ، لکن سلائیكده کی جریانه بر مناسبتی یوقدی . « یکی ادرنه » ایسه بو جریاندن بوسبوتون خارج عد اولوناییلیر . محمدشرف بکك ملیتی یازیلرینی « یکی ادرنه » نك پروگرامنه کچیرمك خطادر .

اندیشه‌سپه، موجود مؤسسه‌لره، عنعنه‌لره و حتی باطل فکرلره حرمتله جالیشیلیرسه، متوالی مرحله‌لره بو امله واصل اولولماق قدر . تورک‌لره ، تورک اولدقلری ، ظفرلی برماخیلری و امیدلره دولو براسقباللری بولوندیغنی ؛ یالکر بونک ایچون هر شیده بر وبربرینه معین اولملری اقتضا ایندیکنی بورولمق سزین تکرار ایتمه لیدر . عرقك صاف اولماسنك ، ملز ، قاریشیق اولماسنك ، دائمی اختلاطلر عئانیلرک قانی فاصله‌سز بر صورتده قاریشدرمش اولماسنك بک آز اهمیتی واردر . بر قومى تشکیل ایدن شی، حقیقی مشابیت ، تاریخی نشأت دکل، بوشابهلك خیالیدر . ملتلك تشکلی ، بشرک تاریخ طبعی Anthropolgie ندن تولد ایتمز .

دورکهمیم دیورک :

مشترک وجدان دنیه بیلن شی تشکیل ایدن . بر جمعیت اعضالرنک متوسط مشترک عئادلری و حیاتییدر . بو وجدان جمیتک بوتون وسعته منتشردر . شخصلر کجوب کیدر ، او وجدان قالیر . هر نسلده دکیتمز ، بلکه بالعکس متوالی نسللری بربرینه باغلار . مقصد ، ملی برمق کوره حاضر لاق و حاکم اولان قاعده لرینی ، اسوللرینی ، اصلرینی خلق ایچنده نشر اتمکدر .

کوستاو لوبون دیورک :

مختلف مدنیتلره دائما رهبرک ایدن اساسی فکرلرک آزلنی، فکرک متحرک منطقه لرندن حیلرک فعللرمنی موجب اولان سبیلرک پرورش بولدینی ثابت و شعورسز منطقه لرینه اینکسزین قوملرک روسی اوزرنده حقیقی بر تأثیر حصوله کتیره من . بو فکرلر ، اووقت سجه نك عنصرلری اولور و حرکتسز اوزرنده تأثیر اجرا ایده ییلیرلر . اولرک نفوذی ، اووقت ، عظیمدر ، چونکه محاکمه اولنره حاکم اولمقدن قالیر .

یکی اجتماعی تضیق لره دائر معلومات ایله مشبوع اولان بعض مقتدر ذاتلر ، فکر-قوت لرینی ، مثاللرینی ، هیجانلرینی ، تمایللرینی خلقه تلقین ایده جکلر و خلق ، بو ذاتلره قارشى طور مقوله و اولنلری تعدیل ایتمکله برابر ، اولنره خاص اولان نشانه لره ، یعنی داهیلره مخصوص شخصی تأثیره تبعیتله الله . ایدیلرک ، اونده فنا بولمغه مساعد برحاله کله جکدر .

« یکی فلسفه ، ، مائولی ، اقتصادی ، اجتماعی ، بدیی ، فلسفی ، اخلاقی . وعدلی بردائرة ده خلقه یکی بر حیات ابداع ایده جک اولان (یکی حیات) ک تام .

بر بروضامنی تشریح وایضاح ایتمکله اوغراشیور . لیکن مفکوره idéal سنی
شمیدین تقریر ایتمکدن چکینیور . او مفکوره یی تعریف ایتمک ، جوړه سنی
تعین ایلمک پک کوچ بر تشبیهدر . فی الحقیقه بر مفکوره نک هیچ بروقت
واضح برهدنی یوقدر . اونک جاذبه سی ، مبهم اولماسنده ، مجهولی اورتن
اورتونک قابلی بر اقدینی قسمندهدر . بو تعریفی محال اولق سجه سی ، ترقینک
قیمتلی برمهدهی اولیور . چوق دفعه ، بر مفکوره آرقه سندن فوشارکن اولجه
کورولمین و آرزو ایلمه مش اولان قازانچلر الله ایدیلیور . فلسفه طاشنی
آرایانلر کیمیایی بولدیلر ، طالعلمزک سرینی ییلدیزلردن قوبارمغه جالیشیرکن
« علم هیأت » ک اساسلری قونولدی .

بوسورتله ، عن قصد ، یکی حیات متردد قالیور . طالعلمی وخیالک بوتون
عدوللرینه ، فرارلرینه مساعد تعبیرلر ایچنده ذوق آلیور . نریمه منجر اولاجقنی
شیمیدین کوروب آکلامق ممکن دکدر . برغسونک بر تعبیرینه کوره بو ،
نا تمام بر ادراک آلتی اولان منطقک قاعده لرینه تطبیق ایتمک ایسته نمکله طراوتی
قاجیرله حق ، تنوعه قابیلی ، یاراتجی تکامله تابع بر حیات انریدر .
بونکله برابر ، بعضی اقنوملر ، بویوک بروضوحله کنیدیارینی کوسترییورلر .
اولاً ملی محافظه کارلق . تورک اولق ایسته ملی و تا بویوک باهالرمزه قدر
یوکسامک ، مفکوره جی بر حیاتک الهامنی قاصرک بشیکنده آرایوب بولمغه
کیتیمک ایچون جسامت صاحبی اولمالیدر . تورانه دوعری گری به! تورک روحنک
حقیقی تمایللرینی بولق ایچون ایجاب ایدرسه ، درت ، اون ، قرق عصر کری
کیدیله جکدر . ماضی احیا اولوناجق واوندن ملی حیاتک قاعده سی جیقاریلا-
جقدر . آتون داغنک دیبلرنده وقارا قوروم خرابه لرینک آلتنده آتالک
مقدس یادکارلری تدقیق اولوناجقدر .

نتیجه اولارق (یکی حیات) انسانیت فکرلرینی رد ایدیور . کوستاو
لوبون استادی اولدینی کی آفرمه دفویوده سلاخلرینی تدارک ایدیور .
کوستاو لوبون دیورکه :

انسانیتچیلک humanitarisme ، شیمدیکی فرانسه ایچون بر بلا اولیور .
اجتماعی بنانک عمللرینی هیچ طور مفسزین کیریور . انسانیتچیلرک مشوم لسی بر قومک

اوزرینه چو کدیمی ، آرتق اوقوم بویوک فلاکتلره یاقلاشمشدر . وپادن قورقالیدر ، لکن انسانیتهیلردن دهه زیاده قورقالیدر . جمعیتلرک اونلردن دهه فنا دشمنی یوقدی . انسانیتهی هیچ بر وقت ترقی آدمی دکل ، بلکه بوتون تشبیلری ، بوتون ترقیلری تخریب ایدیجیدر .

ت . ی .

اقتصاد

دولت و ملت

دولت عثمانیه دن شیمدییه قدر پک چوق خطالر صادر اولمشدر . بو خطالرک جزاسنی ایشته شیمدی چکمک اقتضا ایدیور . عجبا بوفنالفک اصل منبعی نرهددر ؟ دولت عثمانیه نک بوبلارله دوچار اولسی ، کندیسنک آوروپایی نمونه امتثال اتخاذا ایلهمسندمی ایلری کلشدر ؟ هم آوت ، هم خیر !

آوروپادن آلنان شیلرک برچوغی دولت عثمانیه یه فائده ایله برابر ضرر دخی ویرمش و کندیسنی پک آغیر زیانلره اوغراتمشدر . دولت مشارالیه ، آوروپاده موجود بولنان و ممالک عثمانیه ده سعادت ملیه و سویه مدنییه نی اعلا ایده بیله جک کبی ایی شیلردن استفاده ایلیمه مشدر .

بوگون بری رسمی ، دیکری ملی اولمق اوزره ایکی آوروپا موجوددر . رسمی آوروپا ، وسائط دیپلوماتیه یه مالک بولنان دول معظمه ایله آوروپا مالیونندن عبارتدر . شیمدییه قدر تورکیه آنجیق بو آوروپایی طانیقده و مملکتندمه اصلاحات اجرایی تصورنده بولندینی زمان یالکیز بو آوروپایی نظر اعتباره آلمقده ، آنک نصیحتلرینی دیکله مکده ویالکیز رسمی آوروپایی نمونه امتثال ایدینمکده ایدی .

فقط بو رسمی آوروپا شیمدییه قدر تورکیه یه نهویردی ؟ اول امرده آوروپا دیپلوماتلری و آوروپا مالیونی ممالک عثمانیه ده صنایع و زراعتک ترقیسینی تسهیل